

პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორი

გადაწყვეტილება №გ-1/096/2016

შპს „ა“-ს შემოწმების დასრულების შესახებ

ქ. თბილისი

22/04/2016

აღწერილობითი ნაწილი

პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის 2015 წლის 12 დეკემბრის №03/67, 2016 წლის 01 თებერვლის №03/11 და 2016 წლის 30 მარტის №03/19 ბრძანებების შესაბამისად, 2015 წლის 01 დეკემბრიდან 2016 წლის 09 აპრილამდე პერიოდში განხორციელდა შპს „ა“-ს (ს/კ *****) შემდგომში „კომპანია“) შემოწმება. შემოწმება მოიცავდა კომპანიაში დასაქმების მსურველი პირების და კომპანიაში დასაქმებული პირების პერსონალურ მონაცემთა დამუშავების კანონიერების და კომპანიის მიერ სატელეფონო-საინფორმაციო-საცნობარო მომსახურების გაწევის პროცესში პერსონალურ მონაცემთა დამუშავების კანონიერების შესწავლას. ამას გარდა, შემოწმდა კომპანიაში მონაცემთა უსაფრთხოებისთვის არსებული მექანიზმები.

შპს „ა“-ს შემოწმების შედეგად გამოვლენილი გარემოებები:

დასაქმების მსურველ პირთა/კანდიდატთა პერსონალური მონაცემების დამუშავება

- ზოგადად კომპანიაში არსებულ ვაკანტურ პოზიციაზე დასაქმება ხდება კონკურსის წესით. კომპანია ვაკანსიის თაობაზე განცხადებას ათავსებს კომპანიის კუთვნილ ვებგვერდზე www.***.ge ან www.jobs.ge. აღნიშნულ ვებგვერდებზე კომპანია ასევე უთითებს ელექტრონული ფოსტის მისამართს. კონკურსში მონაწილეობის მიღება შესაძლებელია, შესაბამისი დოკუმენტების ელექტრონულად - ვებგვერდ(ებ)ზე მითითებული ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით ან მატერიალური ფორმით კომპანიის იურიდიულ მისამართზე წარდგენის გზით.
- კონკურსის მიზნებისათვის კომპანიას არ აქვს შემუშავებული დასაქმების მსურველის/კანდიდატის მიერ შესავსები ანკეტისა და განაცხადის ფორმა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად სავალდებულოა, მხოლოდ დასაქმების მსურველის რეზიუმეს (ე.წ. „CV“) წარდგენა. ამასთან, დასაქმების მსურველს

არ ეკრძალება თავისი სურვილის შემთხვევაში წარადგინოს სხვა დოკუმენტებიც, რომლებიც მისი აზრით წარმოაჩენს მის დადებით მხარეებს.

- კომპანიაში ოპერატორის პოზიციაზე დასაქმების მიზნით, რეზიუმეების გადარჩევის შემდგომ, დამატებით ხორციელდება დასაქმების მსურველთან/კანდიდატთან გასაუბრება, სადაც მოწმდება მისი ხმის ტემბრი და მეტყველების უნარი. აღნიშნული ეტაპის წარმატებით გავლის შემდეგ ინიშნება ტესტირება, რომლის შედეგების გათვალისწინებითაც ხდება პირის დასაქმება.
- კომპანიის ელექტრონულ ფოსტაზე შემოსული იმ დასაქმების მსურველთა რეზიუმეები, რომელთა დასაქმებაც არ მოხდა, არ ინახება და იშლება ელექტრონული საფოსტო ყუთიდან, რეზიუმეების მიღების ბოლო ვადიდან ორი კვირის განმავლობაში. მატერიალური ფორმით წარდგენილი რეზიუმეები კი, მიუხედავად იმისა მოხდა თუ არა დასაქმების მსურველის/კანდიდატის კომპანიაში დასაქმება, ინახება კომპანიის ოფისის ერთ-ერთ ოთახში - არქივში. არქივის ოთახს აქვს რკინის კარები და მისი გასაღები ინახება კომპანიის დირექტორთან. არქივის ოთახში შეღწევა და იქ დაცული დოკუმენტების ნახვა კომპანიის დირექტორის ნებართვით შეუძლიათ მხოლოდ კომპანიის მთავარ ბუღალტერს (ბუღალტრული საქმიანობის განხორციელების მიზნით) და ოფის-მენეჯერს (მატერიალური ფორმით წარმოდგენილი რეზიუმეების არქივში დამატების მიზნით).
- კომპანიაში არ არის დადგენილი დასაქმების მსურველის/კანდიდატის მიერ მატერიალური ფორმით წარდგენილი რეზიუმეების შენახვის ვადა, რის გამოც ისინი (მხოლოდ მატერიალური ფორმით) ინახება განუსაზღვრელი ვადით. რეზიუმეების განუსაზღვრელი ვადით შენახვის მიზანს წარმოადგენს დასაქმების მსურველის კანდიდატურის ახალ ვაკანსიაზე განხილვა.
- კომპანია არ აგროვებს დასაქმების მსურველების/კანდიდატების ჯანმრთელობის მდგომარეობის ან/და ნასამართლობის შესახებ ცნობებს.

კომპანიაში დასაქმებული პირების მონაცემთა დამუშავება

- „ORACLE“-ის მონაცემთა ბაზაზე დაფუძნებული პროგრამული უზრუნველყოფის მეშვეობით კომპანია თანამშრომლების შესახებ ელექტრონული ფორმით ინახავს შემდეგ ინფორმაციას: სახელი, გვარი, დაბადების თარიღი, პირადი ნომერი, სქესი, ეროვნება, ოჯახური მდგომარეობა, ფაქტობრივი მისამართი, რეგისტრაციის ადგილი, სამსახურის დაწყების თარიღი, განათლება, ენების ცოდნა, მობილური და ფიქსირებული ტელეფონის ნომერი და სამუშაო გამოცდილება.
- კომპანიაში დასაქმებულ პირთა ფაქტობრივი მისამართის შესახებ ინფორმაციის შეგროვება ხდება მათთან კომუნიკაციის მიზნით, ხოლო რეგისტრაციის ადგილის აღრიცხვა ხორციელდება - როგორც ზემოაღნიშნული მიზნით, ასევე საბუღალტრო (ანგარიშსწორების) და საგადასახადო მიზნებისთვის.
- ზემოაღნიშნულ პროგრამულ უზრუნველყოფაში შესაბამისი გრაფების შექმნისას თავდაპირველად დაემატა ასევე ეროვნების აღმნიშვნელი გრაფა. კომპანიაში დაგეგმილი იყო სხვადასხვა ეროვნების პირთა დასაქმება, რათა მომსახურების გაწევა მომხდარიყო

სხვადასხვა ენაზე და აღნიშნული მიზნით მოხდა ეროვნების შესახებ გრაფის დამატება. თუმცა, კომპანიაში მომსახურების გაწევა სხვადასხვა ენაზე არ ხორციელდება. აღნიშნულის მიუხედავად, კომპანია კვლავ ახორციელებს დასაქმებულ პირთა ეროვნების შესახებ მონაცემების შეგროვებასა და შენახვას.

- ზემოხსენებულ პროგრამულ უზრუნველყოფაში შესაბამისი გრაფების შექმნისას დაემატა ასევე სქესის და ოჯახური მდგომარეობის აღნიშვნელი გრაფა, ვინაიდან კომპანიას ჰქონდა აღნიშნული ინფორმაციის მიწოდების ვალდებულება ერთ-ერთი სადაზღვევო ორგანიზაციისათვის, რომელთანაც დღეს აღარ გააჩნია სამართლებრივი ურთიერთობა. ამჟამად კომპანიაში დასაქმებულ პირთა დაზღვევას ახორციელებს სხვა სადაზღვევო კომპანია, რომელიც არ ითხოვს ინფორმაციას კომპანიის თანამშრომელთა სქესისა და ოჯახური მდგომარეობის შესახებ. თუმცა, კომპანია კვლავ აგროვებს და ინახავს თანამშრომელთა სქესის და ოჯახური მდგომარეობის შესახებ მონაცემებს.
- კომპანიაში დასაქმებულ პირთა კორპორატიული დაზღვევის ფარგლებში, თანამშრომლებს შესაძლებლობა აქვთ დააზღვიონ ოჯახის წევრებიც (შვილი ან/და მეუღლე), რისთვისაც საჭიროა ოჯახის წევრის შესახებ კომპანიისათვის შემდეგი ინფორმაციის მიწოდება: სახელი, გვარი, დაბადების თარიღი და პირადი ნომერი. აღნიშნულ მონაცემებს კომპანია უზღავნის სადაზღვევო ორგანიზაციას, ხოლო გადაგზავნის შემდეგ კი შეგროვილ მონაცემებს ანადგურებს. დასაქმებული პირების და მათი ოჯახის წევრებისათვის გაწეული კონკრეტული სამედიცინო მომსახურების შესახებ ინფორმაცია კომპანიას არ მიეწოდება. კომპანიისთვის ხელმისაწვდომია მხოლოდ ინფორმაცია, თუ რა ღირებულების სადაზღვევო პაკეტით სარგებლობენ კომპანიის თანამშრომლები და მათი ოჯახის წევრები, ვინაიდან ხელფასიდან ყოველთვიურად ხდება ფიქსირებული თანხის ჩამოჭრა.
- კომპანიაში დასაქმებულ პირთან შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის შემთხვევაში, მის შესახებ კომპანიაში არსებული მონაცემებიდან ინახება მხოლოდ პირადობის დამადასტურებელი მოწმობის ასლი და კომპანიის დირექტორის ის ბრძანებები, რომლის საფუძველზეც მოხდა პირის კომპანიაში დანიშვნა, სამსახურებრივი გადაადგილება და გათავისუფლება. ამ პირის შესახებ პერსონალური მონაცემების შემცველი სხვა ელექტრონული და მატერიალური სახის დოკუმენტები ნადგურდება. პირადობის დამადასტურებელი მოწმობის ასლი საგადასახადო მიზნებისთვის ინახება 04 (ოთხი) წლის ვადით, ხოლო პირის სამსახურში დანიშვნის, სამსახურებრივი გადაადგილებისა და გათავისუფლების შესახებ გამოცემული კომპანიის დირექტორის ბრძანებების შენახვის ვადა და წესი კომპანიას არ აქვს დადგენილი. აღნიშნულიდან გამომდინარე, კომპანიის დირექტორის ზემოხსენებული ბრძანებები 2012 წლის შემდგომ არ განადგურებულა და ინახება განუსაზღვრელი ვადით.
- 2016 წლის 11 მარტს, კომპანიის ადამიანური რესურსების მართვის მონაცემთა ბაზის შემოწმებისას დადგინდა, რომ მოცემულ ბაზაზე სრული წვდომის (რედაქტირების, წაშლის, განახლების, შექმნის) უფლება ჰქონდათ: კომპანიის დამფუძნებელს და კომპანიის დირექტორს (კომპანიის ადამიანური რესურსების მართვასთან დაკავშირებულ

საკითხებზე გადაწყვეტილებების მიღების მიზნით), მთავარ ბუღალტერს (დასაქმებული პირების შრომის ანაზღაურების მიზნით), ქსელებისა და ტექნიკური უზრუნველყოფის დეპარტამენტის უფროსს (მონაცემთა ბაზის სრულყოფილი ფუნქციონირების მიზნით), ოფის-მენეჯერს (კომპანიაში დასაქმებულ პირებთან დაკავშირებული ინფორმაციის მონაცემთა ბაზაში პირველადი ასახვის და შემდგომი რედაქტირების მიზნით) და ინფორმაციული უზრუნველყოფის დეპარტამენტის უფროსს. როგორც გამოიკვია, ინფორმაციული უზრუნველყოფის დეპარტამენტის უფროსისათვის ზემოაღნიშნულ მონაცემთა ბაზაზე წვდომის უფლების მინიჭება წარმოადგენდა ხარვეზს და საჭიროება არ არსებობდა. აღნიშნული ხარვეზის აღმოსაფხვრელად 2016 წლის 16 მარტს კომპანიამ ჩამოართვა მას ეს უფლება.

სატელეფონო-საინფორმაციო-საცნობარო მომსახურება

- კომპანია ახორციელებს სატელეფონო-საინფორმაციო-საცნობარო მომსახურებას 24 (ოცდაოთხი) საათიან რეჟიმში და მომხმარებლებს (როგორც ფიზიკურ, ასევე იურიდიულ პირებს) სატელეფონო კავშირის მეშვეობით აწვდის სხვადასხვა ინფორმაციას: ფიქსირებული სატელეფონო ნომრების აბონენტების, ორგანიზაციების, ტრანსპორტის, კოდების, ქუჩების ინფორმაციისა და ღირსშესანიშნაობების, ვალუტის კურსის, მანძილისა და ზუსტი დროის, გართობის, ფასდაკლებების, ამინდის პროგნოზის, კალენდრის, სპორტის და სხვადასხვა სფეროს შესახებ.
- კომპანიის მონაცემთა ბაზაში განთავსებულია ინფორმაცია 488 347 (ოთხას ოთხმოცდარვა ათას სამას ორმოცდაშვიდი) ფიზიკური პირის და 107 000 (ასშვიდი ათასი) იურიდიული პირის შესახებ.
- კომპანიის წარმომადგენლის განმარტებით, კომპანიის მონაცემთა ბაზის შექმნის პროცესში იმ ფიზიკურ პირთა შესახებ, რომლებიც წარმომადგენდნენ ფიქსირებული სატელეფონო ნომრების აბონენტებს (შემდგომში „აბონენტები“), მონაცემების შეგროვების მიზნით კომპანია იყენებდა სხვადასხვა წყაროს. კერძოდ, საცნობარო წიგნებს (ე.წ. „სატელეფონო წიგნი“), რომლებშიც ასახული იყო ინფორმაცია ფიქსირებული სატელეფონო აბონენტების შესახებ და სხვადასხვა ვებგვერდს (მათ შორის, www.phone.ge, www.directory.ge, www.smartivi.ge). სულ მცირე ბოლო ერთი წლის მანძილზე მონაცემთა ბაზის ფორმირების მიზნით ზემოაღნიშნული წყაროებიდან აბონენტების შესახებ მონაცემების შეგროვება/მოპოვება აღარ ხორციელდება.
- იმ შემთხვევაში თუ კომპანიას დაუკავშირდება მომხმარებელი ფიქსირებული ტელეფონის ნომრიდან, რომელიც არ არის რეგისტრირებული მონაცემთა ბაზაში, ოპერატორი ინიშნავს ამ ნომერს და დღის განმავლობაში უკავშირდება აღნიშნულ მომხმარებელს. მასთან დაკავშირების მიზანია კომპანიის საქმიანობის გაცნობა და დაზუსტება სურს თუ არა აბონენტს მისი პერსონალური მონაცემების (სახელი, გვარი, მისამართი და ფიქსირებული ტელეფონის ნომერი) განთავსება კომპანიის მონაცემთა ბაზაში, ხოლო თანხმობის მიღების შემთხვევაში ამ მონაცემების დადგენა და აღრიცხვა.

- მონაცემთა ბაზაში არსებული საცნობარო ინფორმაციის განახლების დამატებით წყაროს, აგრეთვე წარმოადგენს კომპანიის ოპერატორების მიერ ყოველდღიური სატელეფონო კომუნიკაციის მეშვეობით აბონენტებისაგან მიღებული მონაცემები.
- ფიზიკური პირის შესახებ კომპანია ამუშავებს შემდეგ მონაცემებს: სახელი, გვარი, საცხოვრებელი მისამართი და ფიქსირებული ტელეფონის ნომერი.
- იმ შემთხვევაში, თუ მომხმარებელი კომპანიაში სატელეფონო ზარის განხორციელებისას დაასახელებს ფიზიკური პირის (აბონენტის) სახელსა და გვარს ან მისამართს ან ტელეფონის ნომერს, ოპერატორი მას აწვდის ინფორმაციას კომპანიის მონაცემთა ბაზაში არსებული სხვა მონაცემის შესახებ. კერძოდ, მომხმარებლის მიერ კომპანიაში ზარის განხორციელებისას აბონენტის სახელისა და გვარის დასახელების შემთხვევაში მას მიეწოდება ინფორმაცია აბონენტის საცხოვრებელი მისამართისა და ფიქსირებული ტელეფონის ნომრის შესახებ, მისამართის დასახელების შემთხვევაში გაიცემა ინფორმაცია აბონენტის სახელის, გვარის და ფიქსირებული ტელეფონის ნომრის შესახებ, ხოლო ფიქსირებული ტელეფონის ნომრის დასახელების შემთხვევაში - ინფორმაცია აბონენტის სახელის, გვარის და მისამართის შესახებ.
- 2016 წლის 11 მარტით დათარიღებული კომპანიის მიერ წარმოდგენილი ერთ-ერთი აუდიოჩანაწერიდან ირკვევა, რომ მომხმარებელი უკავშირდება კომპანიას და ითხოვს ინფორმაციას, არსებობს თუ არა კონკრეტული მისამართი. ოპერატორი მომხმარებელს უდასტურებს დასახელებული მისამართის არსებობას და დამატებით, მომხმარებლის მოთხოვნის გარეშე, აწვდის მას ინფორმაციას მითითებულ მისამართზე რეგისტრირებული ყველა ფიზიკური პირის გვარის შესახებ.
- კომპანიის მონაცემთა ბაზის განახლების მიზნით, კომპანიის ოპერატორები პერიოდულად უკავშირდებიან მონაცემთა ბაზაში არსებულ აბონენტებს (ფიზიკურ პირებს) და აახლებენ შემდეგ ინფორმაციას: აბონენტის სახელს, გვარს, საცხოვრებელ მისამართს, ფიქსირებულ ტელეფონის ნომერს. კომპანიას არ აქვს დადგენილი ამ ინფორმაციის განახლების წესი და პერიოდულობა.
- კომპანიის მონაცემთა ბაზაში არსებული მონაცემების (ფიქსირებული სატელეფონო ნომერი, ნომრის მფლობელის სახელი, გვარი და მისამართი) შენახვასა და გაცემაზე მონაცემთა სუბიექტების მხოლოდ ნაწილისაგან აქვს კომპანიას მიღებული თანხმობა (კომპანიის მიერ ვერ იქნა დასახელებული ასეთი პირების ზუსტი რაოდენობა). ამასთან, რამდენადაც თანხმობის მიღება აღნიშნული პირებისაგან ხორციელდებოდა სატელეფონო კომუნიკაციის მეშვეობით, არსებობს თანხმობის მიმცემი ფიზიკური პირების არაზუსტი იდენტიფიცირების რისკი.
- მონაცემთა სუბიექტებისაგან თანხმობის მიღებასთან დაკავშირებით კომპანიამ წარმოადგინა აბონენტთან განხორციელებული სატელეფონო საუბრის აუდიოჩანაწერი. აღნიშნული აუდიოჩანაწერის მიხედვით, კომპანიის ოპერატორი დაუკავშირდა ფიზიკურ პირს (ფიქსირებული სატელეფონო ნომრის აბონენტს) მის შესახებ არსებული მონაცემების შეგროვების/განახლების მიზნით. ოპერატორმა განუმარტა პირს, რომ უკავშირდებოდა საინფორმაციო საცნობარო სამსახურიდან და მისგან ინფორმაციის (სახელი, გვარი,

მისამართი, ფიქსირებული ტელეფონის ნომერი) მიღების შემდეგ იღებს თანხმობას, მიღებული ინფორმაციის მესამე პირებისათვის გადაცემის თაობაზე.

- რამდენადაც მონაცემთა ბაზაში არსებული ფიქსირებული ტელეფონის ნომრების ნაწილი მოპოვებულია სხვადასხვა ვებგვერდებიდან და საცნობარო წიგნებიდან, მონაცემთა ბაზაში შესაძლოა იყოს ისეთი მონაცემები, რომელთა დამუშავების ნებართვა (თანხმობა) მონაცემთა სუბიექტისგან არ აქვს მიღებული კომპანიას. ამასთან, აღნიშნული მონაცემების გარკვეული ნაწილი შესაძლოა იყოს არაზუსტი, ვინაიდან თითოეული მათგანის გადამოწმება/განახლება არ მომხდარა კომპანიის თანამშრომლების მიერ.
- მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით, მომხმარებლის მიერ მობილური ტელეფონიდან ზარის განხორციელებისას კომპანიის ოპერატორი აზუსტებს მის სახელს, რის შემდეგაც მისი სახელი და ტელეფონის ნომერი აისახება კომპანიის შესაბამის მონაცემთა ბაზაში. იმავე ნომრიდან დაკავშირების შემთხვევაში მომხმარებელს კომპანიის ოპერატორები მიმართავენ იმ სახელით, რომელიც დასახელებულ იქნა აღნიშნული ნომრიდან სატელეფონო ზარის განხორციელებისას. კომპანიის მიერ წარმოდგენილი 2016 წლის 29 და 30 მარტით დათარიღებული აუდიოჩანაწერების მიხედვით, კომპანიამ არ უზრუნველყო მომხმარებლის ინფორმირება, რომ მისი სახელი და ტელეფონის ნომერი აისახება კომპანიის მონაცემთა ბაზაში და იმავე ნომრიდან დაკავშირების შემთხვევაში მას მიმართავენ დასახელებული სახელით.
- კომპანია არ გასცემს ინფორმაციას ფიზიკური პირების მფლობელობაში არსებული მობილური ტელეფონების ნომრების შესახებ.
- კომპანიის პროგრამულ უზრუნველყოფაში აღირიცხება ფიქსირებული სატელეფონო აბონენტების შესახებ არსებული მონაცემების მესამე პირებისათვის გამჟღავნების ფაქტები (კერძოდ: ვის, როდის და რა სახის ინფორმაცია მიეწოდა).
- კომპანია აღრიცხავს ინფორმაციას მომხმარებლისათვის გაგზავნილი მოკლე ტექსტური შეტყობინებების შესახებ, რომლებიც ინახება უვადოდ.
- მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით, კომპანია ახორციელებს ოპერატორისა და მომხმარებლის სატელეფონო საუბრის აუდიოჩანაწერას. აუდიოჩანაწერის თაობაზე მომხმარებლის ინფორმირება ხორციელდება საუბრის დაწყებამდე. აუდიოჩანაწერები ინახება სპეციალურად დაცულ სერვერზე ე.წ. „MP3“ ფაილების სახით, რომელთა დასახელებაც შედგება განხორციელებული ზარის თარიღისა და ჩანაწერების სპეციალური იდენტიფიკატორისგან („Session ID“). „MP3“ ფაილებზე წვდომა აქვთ ინფორმაციული უზრუნველყოფის დეპარტამენტის სამსახურის პროგრამისტს და კომპანიის მონიტორინგის ჯგუფს. ამასთან, აუდიოჩანაწერები ინახება ე.წ. „File Sharing Server“-ზე და ხელმისაწვდომია ორგანიზაციის ქსელში ჩართული ნებისმიერი კომპიუტერიდან, რაიმე დაცვის - პაროლის გარეშე.
- კომპანიამ წარმოადგინა ოპერატორისა და მომხმარებლის საუბრის აუდიოჩანაწერის გადაცემის თაობაზე სამართალდამცავი ორგანოების მოთხოვნასთან დაკავშირებული დოკუმენტაცია. აღნიშნული დოკუმენტებიდან ირკვევა, რომ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ კომპანიას მხოლოდ ორჯერ (2015 წლის 28 მაისს და 2015 წლის 24

ავვისტოს) მიმართა ზემოაღნიშნული მოთხოვნით, თუმცა შესაბამისი აუდიოჩანაწერის არქონის გამო, კომპანიას არ გაუცია მოთხოვნილი ინფორმაცია.

- კომპანიის საქმიანობის მანძილზე ორჯერ დაფიქსირდა შემთხვევა, როდესაც აბონენტმა მოითხოვა მის შესახებ არსებული ინფორმაციის კომპანიის მონაცემთა ბაზიდან წაშლა, რაც კომპანიამ უზრუნველყო.

კომპანიის პროგრამული უზრუნველყოფა

- 2016 წლის 11 მარტს, კომპანიის პროგრამული უზრუნველყოფის შემოწმების შედეგად დადგინდა, რომ კომპანია საქმიანობის პროცესში იყენებს „Oracle“-ისა და „Oris“-ის მონაცემთა ბაზებს. ბუღალტერიის განყოფილება მუშაობს „Oris“-ის პროგრამაში, ხოლო ადამიანური რესურსების მართვის განყოფილება იყენებს პროგრამულ უზრუნველყოფას, რომელიც დაფუძნებულია „ORACLE“-ის მონაცემთა ბაზაზე. „Oracle“-ისა და „Oris“-ის მონაცემთა ბაზებს შორის ინფორმაციის მიმოცვლა არ ხორციელდება. ბუღალტერიის განყოფილება (მთავარი ბუღალტერი) საგადასახადო მიზნებისთვის ამუშავებს კომპანიაში დასაქმებულ პირთა სახელებს, გვარებს, პირად ნომრებსა და რეგისტრაციის ადგილებს.
- კომპანიაში ფუნქციონირებს: ქსელებისა და ტექნიკური უზრუნველყოფის დეპარტამენტი, ფინანსებისა და ბუღალტერიის განყოფილება, ინფორმაციული უზრუნველყოფის დეპარტამენტი, ასევე ხარისხის კონტროლის სამსახური და სამეურნეო სამსახური. ყველა განყოფილებასა და სამსახურს აქვს მხოლოდ თავის საქმიანობასთან დაკავშირებულ პროგრამულ უზრუნველყოფასთან წვდომა, შესაბამისად მათ არა აქვთ მინიჭებული სხვა განყოფილების პროგრამულ ნაწილზე წვდომის უფლება. მონაცემთა ბაზებზე წვდომის დონეებს განსაზღვრავს კომპანიის დირექტორი, თანამშრომელთა ფუნქციების შესაბამისად.
- კომპანიის ყველა ოპერატორს მინიჭებული აქვს საკუთარი მომხმარებლის სახელი („user“) და პაროლი („password“), რის გარეშეც არ შეუძლიათ პროგრამაში მუშაობა და ინფორმაციის ნახვა. სამსახურის გარე ქსელიდან პროგრამასთან წვდომა არ არის შესაძლებელი. პროგრამა იძლევა მოქმედებათა აღრიცხვის ე.წ. „ლოგირების“ შესაძლებლობას, რის მიხედვითაც შესაძლებელია გადამოწმება, თუ რომელმა ოპერატორმა ვის შესახებ და რა სახის ინფორმაცია ნახა (დაათვალიერა) პროგრამის გამოყენებით. ასევე ე.წ. „ლოგირების“ ფუნქცია აქვს, როგორც ბუღალტერიის, ასევე კომპანიის ადამიანური რესურსების მართვის განყოფილების პროგრამებს.
- კომპანიაში ორგანიზებულია პერსონალურ მონაცემთა შემცველი ორი მონაცემთა ბაზა - „Oris“ (საბუღალტრო პროგრამა) და შიდა პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც კომპანიის თანამშრომლების ძირითად სამუშაო პროგრამას წარმოადგენს. აღნიშნულ ბაზაში აისახება თანამშრომლების სახელები, გვარები, პირადი ნომრები, ჩარიცხვები და სხვა მონაცემები, რომლებიც არ ივსება.
- პროგრამა განთავსებულია კომპანიის მთავარი ბუღალტერის კომპიუტერზე და დაცულია ციფრული გასაღებითა და კომპიუტერის პაროლით. მონაცემების ხანდაზმულობის ვადის

შესრულების შემდეგ მონაცემების წაშლის პროცესი ორგანიზებული არ არის. ასევე არ არის ე.წ. „ლოგირების“ სისტემა.

- შიდა პროგრამული უზრუნველყოფა განთავსებულია ორგანიზაციის სერვერებზე, მონაცემთა ბაზა არის „Oracle 11“, ხოლო აპლიკაცია გაშვებულია „Tomcat Application“ სერვერზე. აღნიშნულ ბაზაში ინახება ყველა ის მონაცემი, რომლებსაც სატელეფონო-საინფორმაციო-საცნობარო მომსახურების გაწევისას გასცემენ კომპანიის ოპერატორები.
- ოპერატორები პროგრამულ უზრუნველყოფაში ავტორიზაციას ახდენენ მათზე განპიროვნებული მომხმარებლის სახელისა და პაროლის მეშვეობით. ოპერატორისთვის მომხმარებლის პირადი ტელეფონის ნომერი და სახელი, მხოლოდ მაშინ არის ხელმისაწვდომი, როცა ეს მომხმარებელი უკავშირდება კომპანიას. ამ დროს იხსნება ფანჯარა, სადაც ჩანს შემომავალი ზარის განმახორციელებელი პირის ტელეფონის ნომერი.
- ადამიანური რესურსების მონაცემთა ბაზაზე წვდომა დაცულია მომხმარებლის სახელით და პაროლით, აგრეთვე სპეციალურად გამოყოფილი როლით, თუ მომხმარებელს შესაბამისი როლი არ გააჩნია მას ადამიანური რესურსების მართვის განყოფილების ჭდეზე წვდომა არ აქვს.
- კომპანიის ქსელის გარე პერიმეტრზე დგას მარშრუტიზატორი „Cisco 2800“, ხოლო სერვისების მიწოდება ინტერნეტში არ ხორციელდება.
- შემოწმების შედეგად, ასევე დადგინდა, რომ შპს „ა“-ს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორისათვის არ წარუდგენია „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-19 მუხლით დადგენილი წესით წარმოებული ფაილური სისტემის კატალოგი და ამავე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად აღრიცხული ინფორმაცია.

შემოწმების ფარგლებში გამოვლენილი სამართალდარღვევები

შპს „ა“-ს მიერ პერსონალურ მონაცემთა უკანონო დამუშავების ფაქტზე, შემოწმების ფარგლებში, 2016 წლის 07 აპრილს, შედგენილ იქნა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმები: №0000107, №0000108, №0000109, №0000110, №0000111, №0000112, №0000113, №0000114, №0000115, №0000116, №0000117, №0000118, „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „ბ“, „გ“, „დ“, „ე“ პუნქტების, მე-5 მუხლის, მე-6 მუხლის, მე-17 მუხლის და მე-20 მუხლის დარღვევისთვის, რომლებიც ხელმოწერით დაადასტურა კომპანიის უფლებამოსილმა წარმომადგენელმა.

სამოტივაციო ნაწილი

პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორმა იმსჯელა შპს „ა“-ს შემოწმების ფარგლებში გამოვლენილი სამართალდარღვევების შესახებ.

1. შპს „ა“-ს მიერ კომპანიაში დასაქმების მსურველ პირთა მონაცემების შენახვის ვადის თაობაზე.

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლით განსაზღვრულია მონაცემთა დამუშავების პრინციპები, რომელთა დაცვაც სავალდებულოა მონაცემთა დამუშავებისას. აღნიშნული მუხლის „ე“ პუნქტით დადგენილია, რომ მონაცემები შეიძლება შენახულ იქნეს მხოლოდ იმ ვადით, რომელიც აუცილებელია მონაცემთა დამუშავების მიზნის მისაღწევად. იმ მიზნის მიღწევის შემდეგ, რომლისთვისაც მუშავდება მონაცემები, ისინი უნდა დაიბლოკოს, წაიშალოს ან განადგურდეს ან შენახული უნდა იქნეს პირის იდენტიფიცირების გამომრიცხავი ფორმით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი. ამდენად, თუკი მოქმედი კანონმდებლობით არ არის დადგენილი მონაცემთა შენახვისთვის კონკრეტული ვადა, მონაცემთა დამმუშავებელი უფლებამოსილია თავად განსაზღვროს იგი. თუმცა, აღნიშნული ვადა აუცილებელი უნდა იყოს მონაცემთა დამუშავების შესაბამისი მიზნის მისაღწევად.

შპს „ა“-ს შემოწმების შედეგად დადგინდა, რომ კომპანიას კონკრეტულ ვაკანსიაზე დასაქმების მსურველთა მიერ მიეწოდება მათი პერსონალური მონაცემების შემცველი რეზიუმეები როგორც ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით, ასევე მატერიალური ფორმით მათი კომპანიის იურიდიულ მისამართზე წარდგენის გზით. ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით წარდგენილი რეზიუმეები იშლება მათი მიღებიდან ორი კვირის განმავლობაში და მათი შენახვა აღარ ხდება კომპანიის მიერ, ხოლო მატერიალური ფორმით წარდგენილ რეზიუმეებს, მიუხედავად კანდიდატისათვის დასაქმებაზე უარის თქმისა, კომპანია ინახავს განუსაზღვრელი ვადით. კომპანიის განმარტებით, რეზიუმეების განუსაზღვრელი ვადით შენახვის მიზანს წარმოადგენს ამა თუ იმ პირის კანდიდატურის განხილვა ახალ ვაკანსიაზე.

დასაქმების კანდიდატთა მონაცემების განუსაზღვრელი ვადით შენახვის თაობაზე კომპანიის ზემოაღნიშნული განმარტება ვერ იქნება მიჩნეული საკმარის დასაბუთებად. კომპანიის არგუმენტაცია წინააღმდეგობრივია: ერთის მხრივ, კომპანიის მიერ ნადგურდება ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით წარდგენილი რეზიუმეები მათი მიღებიდან ორი კვირის განმავლობაში და მათი შენახვის საჭიროება სამომავლოდ ახალი ვაკანსიის ფარგლებში კანდიდატის განსახილველად აღარ არის საჭირო, მეორეს მხრივ, მატერიალური ფორმით წარდგენილ რეზიუმეები აღნიშნული არგუმენტით ინახება განუსაზღვრელი ვადით. ამასთან, არ არსებობს დასაქმების მსურველთა რეზიუმეების განუსაზღვრელი ვადით შენახვის აუცილებლობა. კომპანია რეზიუმეს გაცნობისას ადგენს თუ რამდენად შეესაბამება მასში მოცემული მონაცემები ვაკანტურ პოზიციაზე დასაქმებასთან დაკავშირებით დადგენილ მოთხოვნებს და მათზე დაყრდნობით იღებს გადაწყვეტილებას კონკრეტულ

ვაკანსიაზე პირის დასაქმების შესახებ. გარკვეული დროის გასვლის შემდგომ ამა თუ იმ პირის შესახებ რეზიუმეში მოცემული მონაცემები განიცდის მოძველებას ან პირი აღარ იყოს დაინტერესებული კომპანიაში დასაქმებით. შესაბამისად, ახალი ვაკანსიის ფარგლებში კანდიდატის დასაქმების თაობაზე გადაწყვეტილების მისაღებად რეზიუმე ვეღარ იქნება გამოყენებული და ამისთვის კომპანიას სჭირდება პირის შესახებ განახლებული ინფორმაცია. ამდენად, ახალ ვაკანსიაზე პირის დასაქმების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღებისათვის არ არის აუცილებელი კანდიდატთა რეზიუმეების განუსაზღვრელი ვადით შენახვა, რის გამოც შპს „ა“-ს მხრიდან ადგილი აქვს „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „ე“ პუნქტით დადგენილი მოთხოვნის დარღვევას, რაც წარმოადგენს ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველს ამავე კანონის 44-ე მუხლის შესაბამისად.

2. შპს „ა“-ს მიერ კომპანიაში დასაქმებულ პირთა მონაცემების შეგროვების და შენახვის კანონიერება.

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ა“ პუნქტის შესაბამისად, პერსონალური მონაცემი არის ნებისმიერი ინფორმაცია, რომელიც უკავშირდება იდენტიფიცირებულ ან იდენტიფიცირებად ფიზიკურ პირს. პირი იდენტიფიცირებადია, როდესაც შესაძლებელია მისი იდენტიფიცირება პირდაპირ ან არაპირდაპირ, კერძოდ, საიდენტიფიკაციო ნომრით ან პირის მახასიათებელი ფიზიკური, ფიზიოლოგიური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, კულტურული ან სოციალური ნიშნებით. ამავე მუხლის „ბ“ პუნქტის თანახმად, განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემს წარმოადგენს მონაცემი, რომელიც დაკავშირებულია პირის რასობრივ ან ეთნიკურ კუთვნილებასთან, პოლიტიკურ შეხედულებებთან, რელიგიურ ან ფილოსოფიურ მრწამსთან, პროფესიულ კავშირში გაწევრებასთან, ჯანმრთელობის მდგომარეობასთან, სქესობრივ ცხოვრებასთან, ნასამართლობასთან, ადმინისტრაციულ პატიმრობასთან, პირისთვის აღკვეთის ღონისძიების შეფარდებასთან, პირთან საპროცესო შეთანხმების დადებასთან, განრიდებასთან, დანაშაულის მსხვერპლად აღიარებასთან ან დაზარალებულად ცნობასთან, აგრეთვე ბიომეტრიული და გენეტიკური მონაცემები, რომლებიც ზემოაღნიშნული ნიშნებით ფიზიკური პირის იდენტიფიცირების საშუალებას იძლევა.

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „ბ“ პუნქტით დადგენილია, რომ მონაცემები შეიძლება დამუშავდეს მხოლოდ კონკრეტული, მკაფიოდ განსაზღვრული, კანონიერი მიზნებისათვის. დაუშვებელია მონაცემთა შემდგომი დამუშავება სხვა, თავდაპირველ მიზანთან შეუთავსებელი მიზნით, ხოლო „გ“ პუნქტის თანახმად, მონაცემები შეიძლება დამუშავდეს მხოლოდ იმ მოცულობით, რომელიც აუცილებელია შესაბამისი კანონიერი მიზნის მისაღწევად. მონაცემები უნდა იყოს იმ მიზნის ადეკვატური და პროპორციული, რომლის მისაღწევადაც მუშავდება ისინი. ამავე მუხლის „ე“ პუნქტის თანახმად კი, მონაცემები შეიძლება შენახულ იქნეს მხოლოდ იმ ვადით, რომელიც

აუცილებელია მონაცემთა დამუშავების მიზნის მისაღწევად. იმ მიზნის მიღწევის შემდეგ, რომლისთვისაც მუშავდება მონაცემები, ისინი უნდა დაიბლოკოს, წაიშალოს ან განადგურდეს ან შენახული უნდა იქნეს პირის იდენტიფიცირების გამომრიცხავი ფორმით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

შემოწმების შედეგად დადგინდა, რომ შპს „ა“ კომპანიაში დასაქმებულ პირთა შესახებ აგროვებს და ინახავს მათი ოჯახური მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციას. აღნიშნული ინფორმაციის შეგროვება თავდაპირველად ხორციელდებოდა თანამშრომელთა დაზღვევის მიზნით, კონკრეტული სადაზღვევო კომპანიისათვის ინფორმაციის მიწოდების ვალდებულების ფარგლებში. აღნიშნულ სადაზღვევო კომპანიასთან შპს „ა“ აღარ თანამშრომლობს, კომპანიაში დასაქმებული პირები ამჟამად დაზღვეულნი არიან სხვა სადაზღვევო კომპანიაში, რომელიც აღარ ითხოვს ინფორმაციას თანამშრომელთა ოჯახური მდგომარეობის შესახებ. მიუხედავად ამისა, შპს „ა“ კვლავ ინახავს დასაქმებულთა ოჯახური მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციას. კომპანიას აღარ აქვს დასაქმებულ პირთა ოჯახური მდგომარეობის შესახებ მონაცემების დამუშავების მიზანი, რაც ეწინააღმდეგება „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „ბ“ პუნქტის მოთხოვნას - მონაცემები შეიძლება დამუშავდეს მხოლოდ კონკრეტული, მკაფიოდ განსაზღვრული, კანონიერი მიზნებისათვის. ამავე მუხლის „ე“ პუნქტით დადგენილი მონაცემთა დამუშავების პრინციპის თანახმად კი, მას შემდეგ რაც კომპანიას აღარ სჭირდებოდა აღნიშნული ინფორმაციის დამუშავება სადაზღვევო კომპანიისათვის გადასაცემად, ეს ინფორმაცია უნდა წაეშალა, გაენადგურებინა ან შეენახა პირის იდენტიფიცირების გამომრიცხავი ფორმით.

შემოწმების ფარგლებში ასევე გამოვლინდა, რომ კომპანია აგროვებს და ინახავს დასაქმებულ პირთა ეთნიკურ კუთვნილებასთან - ეროვნების შესახებ ინფორმაციას. აღნიშნული ინფორმაცია წარმოადგენს განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემს, რომლისთვისაც მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილია დაცვის უფრო მაღალი სტანდარტი, ვიდრე სხვა კატეგორიის პერსონალური მონაცემების მიმართ. ამგვარი მონაცემების დამუშავებისას განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ზედმიწევნით იქნეს დაცული მონაცემთა დამუშავების პრინციპები და აუცილებელია სახეზე იყოს მონაცემთა სუბიექტის წერილობითი თანხმობა ასეთი მონაცემების დამუშავების შესახებ ან „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული გამონაკლისი შემთხვევებიდან ერთ-ერთი მაინც.

შემოწმების ფარგლებში შპს „ა“-მ ვერ დაასახელა შესაბამისი კანონიერი მიზანი და ვერ დაასაბუთა დასაქმებული პირის ეროვნების შესახებ მონაცემის დამუშავების აუცილებლობა. შპს „ა“ განმარტავდა, რომ კომპანიაში დაგეგმილი იყო სხვადასხვა ეროვნების პირთა დასაქმება, რათა კომპანიას მომსახურება გაეწია სხვადასხვა ენაზე. თუმცა, კომპანიას არ განუხორციელებია სხვადასხვა ენაზე მომსახურების გაწევა. იმ შემთხვევაშიც კი, თუ კომპანია მომავალში მომსახურებას შესთავაზებს სხვადასხვა ენაზე, გაურკვეველია თუ რაში

მდგომარეობს დასაქმებულთა ეროვნების შესახებ ინფორმაციის დამუშავების აუცილებლობა. აღნიშნული მიზნის მიღწევა შესაძლებელია დასაქმებული პირის ეროვნების შესახებ ინფორმაციის დამუშავების გარეშეც, მხოლოდ იმ ინფორმაციის დამუშავებით თუ რომელ უცხო ენას ფლობს პირი. ამდენად, კომპანია შესაბამისი კანონიერი მიზნის გარეშე ამუშავებს დასაქმებულ პირთა განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემებს არაადეკვატური და არაპროპორციული მოცულობით, რაც წარმოადგენს „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „ბ“ და „გ“ პუნქტების დარღვევას.

ამასთან, ეროვნების შესახებ ინფორმაციის შეგროვებასა და შენახვასთან დაკავშირებით შპს „ა“-ს არ წარმოუდგენია დასაქმებულ პირთა წერილობითი თანხმობა. საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით, დასაქმებული პირის ეროვნების შესახებ ინფორმაციის შეგროვების ან/და შენახვის ვალდებულება დამსაქმებელს არ აქვს. კომპანიის განმარტებით, ამ ეტაპზე არ არსებობს ეროვნების შესახებ ინფორმაციის დამუშავების საჭიროება, შესაბამისად არ იკვეთება აღნიშნული ინფორმაციის შრომითი ვალდებულებების და ურთიერთობის ხასიათიდან გამომდინარე შეგროვების ან/და შენახვის აუცილებლობა. აქედან გამომდინარე, შპს „ა“-ს მხრიდან ადგილი აქვს დასაქმებულ პირთა განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემების დამუშავებას „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი წესის დარღვევით, რაც იწვევს ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას აღნიშნული კანონის 45-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად.

3. შპს „ა“-ს მიერ სატელეფონო-საინფორმაციო-საცნობარო მომსახურების გაწევის პროცესში მონაცემების დამუშავების კანონიერება.

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „დ“ პუნქტის შესაბამისად, მონაცემთა დამუშავება განმარტებულია როგორც ავტომატური, ნახევრად ავტომატური ან არაავტომატური საშუალებების გამოყენებით მონაცემთა მიმართ შესრულებული ნებისმიერი მოქმედება, კერძოდ, შეგროვება, ჩაწერა, ფოტოზე აღბეჭდვა, აუდიოჩაწერა, ვიდეოჩაწერა, ორგანიზება, შენახვა, შეცვლა, აღდგენა, გამოთხოვა, გამოყენება ან გამჟღავნება მონაცემთა გადაცემის, გავრცელების ან სხვაგვარად ხელმისაწვდომად გახდომის გზით, დაჯგუფება ან კომბინაცია, დაბლოკვა, წაშლა ან განადგურება. ამავე მუხლის „ი“ პუნქტის თანახმად, მონაცემთა დამუშავებელს წარმოადგენს საჯარო დაწესებულება, ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც ინდივიდუალურად ან სხვებთან ერთად განსაზღვრავს პერსონალურ მონაცემთა დამუშავების მიზნებსა და საშუალებებს, უშუალოდ ან უფლებამოსილი პირის მეშვეობით ახორციელებს მონაცემთა დამუშავებას.

„ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ საქართველოს კანონის 48-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ნუმერაციის რესურსით სარგებლობასთან დაკავშირებულ საკითხებს არეგულირებს საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია (შემდგომში „კომისია“).

შპს „ა“-სთვის ნუმერაციის რესურსის მინიჭების შესახებ კომისიის 2012 წლის ** აგვისტოს №***/** გადაწყვეტილების შესაბამისად, შპს „ა“-ს მიენიჭა ნუმერაციის რესურსი (***) ** სატელეფონო-საინფორმაციო-საცნობარო სამსახურისთვის, სატელეფონო-საინფორმაციო-საცნობარო მომსახურების განხორციელების ვადით, საქართველოს ტერიტორიაზე. ამდენად, შპს „ა“-ს საქმიანობის სფეროს წარმოადგენს მომხმარებელთათვის სატელეფონო-საინფორმაციო-საცნობარო მომსახურების გაწევა, რომლის ფარგლებშიც ფლობს საინფორმაციო-საცნობარო მონაცემთა ბაზას (შემდგომში „მონაცემთა ბაზა“). კომპანია, მომხმარებელს აწვდის სხვადასხვა სახის ინფორმაციას და მომსახურების გაწევის მიზნით უშუალოდ ამუშავებს ფიზიკურ პირთა პერსონალურ მონაცემებს, მათი შეგროვების, შენახვის და გამჟღავნების გზით.

შემოწმების შედეგად დადგინდა, რომ შპს „ა“-ს მონაცემთა ბაზაში განთავსებულია ინფორმაცია 488 347 (ოთხასოთხმოცდარვა ათას სამასორმოცდაშვიდი) ფიზიკური პირის და 107 000 (ასშვიდი ათასი) იურიდიული პირის შესახებ. აღნიშნული ბაზის ფორმირების მიზნით, კომპანია იმ ფიზიკურ პირთა მონაცემებს, რომლებიც წარმოადგენენ ფიქსირებული სატელეფონო ნომრების აბონენტებს (შემდგომში „აბონენტი“) აგროვებდა სხვადასხვა წყაროებიდან. კერძოდ, საცნობარო წიგნების (ე.წ. „სატელეფონო წიგნი“, სადაც მოცემული იყო ინფორმაცია აბონენტების შესახებ) და სხვადასხვა ვებგვერდის (მათ შორის, www.phone.ge, www.directory.ge, www.smartivi.ge) მეშვეობით. აღნიშნული წყაროებიდან უკანასკნელი ერთი წლის განმავლობაში აბონენტების შესახებ ინფორმაციის შეგროვება არ ხდება, თუმცა, აწ უკვე შეგროვებულ მონაცემებს კომპანია ამუშავებს მათი შენახვისა და გამჟღავნების გზით.

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის თანახმად, მონაცემთა დამუშავება დასაშვებია ამავე მუხლით ჩამოთვლილი ერთ-ერთი სამართლებრივი საფუძვლის არსებობისას. მონაცემთა დამუშავების საფუძვლებს წარმოადგენს მონაცემთა სუბიექტის თანხმობა, მონაცემთა დამუშავების აუცილებლობა კანონმდებლობით დაკისრებული მოვალეობების შესასრულებლად, მონაცემთა სუბიექტის სასიცოცხლო ინტერესების დაცვა, მონაცემთა დამმუშავებლის ან მესამე პირის კანონიერი ინტერესების დაცვა და ა.შ.

შემოწმების შედეგად გამოირკვა, რომ აბონენტების შესახებ კომპანია ფლობს მისი სახელის, გვარის, საცხოვრებელ მისამართისა და ფიქსირებული ტელეფონის ნომრის შესახებ ინფორმაციას. ამასთან, თუკი მომხმარებელი სატელეფონო საუბარში დაასახელებს კონკრეტული აბონენტის სახელსა და გვარს ან/და მისამართს ან/და ტელეფონის ნომერს, კომპანიის თანამშრომელი მას აწვდის ინფორმაციას კომპანიის საინფორმაციო-საცნობარო ბაზაში ამ პირთან დაკავშირებით არსებული სხვა მონაცემის შესახებ. კომპანიის მონაცემთა ბაზაში არსებული აბონენტების მონაცემთა (ფიქსირებული სატელეფონო ნომერი, ნომრის მფლობელის სახელი, გვარი და მისამართი) შენახვასა და გაცემასთან დაკავშირებით კომპანიას მონაცემთა სუბიექტების მხოლოდ ნაწილისგან აქვს მიღებული თანხმობა. ასეთი

პირების ზუსტი ოდენობა ვერ დაასახელა კომპანიამ. თანხმობის მიღება ხდებოდა ცალკეულ პირებთან სატელეფონო საუბრისას, თუმცა, თანხმობის გამცემი პირებისა და მონაცემთა სუბიექტების იდენტიფიცირება ვერ ხდებოდა. ამდენად, კომპანია ნაწილი ფიქსირებული სატელეფონო აბონენტების შესახებ, მონაცემებს შენახვისა და გამჟღავნების გზით ამუშავებს მათი თანხმობის გარეშე. აბონენტთა მონაცემების შენახვასთან და გამჟღავნებასთან დაკავშირებით „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი მონაცემთა დამუშავების სხვა სამართლებრივი საფუძვლის არსებობა კი განსახილველ შემთხვევაში არ დგინდება. აქედან გამომდინარე, კომპანია აბონენტთა მონაცემებს ამუშავებს „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლით დადგენილი წესის დარღვევით. აღნიშნული კი ამავე კანონის 43-ე მუხლის შესაბამისად წარმოადგენს ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველს.

ასევე, შემოწმების ფარგლებში კომპანიის მიერ წარმოდგენილი, 2016 წლის 11 მარტით დათარიღებული აუდიოჩანაწერიდან ირკვევა, რომ კომპანიას დაუკავშირდა მომხმარებელი, რომელიც ითხოვდა ინფორმაციას მის მიერ დასახელებული კონკრეტული მისამართის არსებობის თაობაზე. კომპანიის წარმომადგენელმა კი გარდა იმისა, რომ დაუდასტურა თანამოსაუბრეს მისამართის არსებობა, დამატებით, მომხმარებლის მოთხოვნის გარეშე, მიაწოდა მას მითითებულ მისამართზე რეგისტრირებული ყველა პირის გვარის შესახებ ინფორმაცია. ამ კონკრეტულ შემთხვევაში კომპანიამ ამ კონკრეტულ მისამართზე რეგისტრირებულ პირთა შესახებ მონაცემები დაამუშავა (გამჟღავნა) „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „გ“ პუნქტისა და მე-5 მუხლის მოთხოვნათა დარღვევით. კერძოდ, ერთის მხრივ გაამჟღავნა მონაცემები არაპროპორციული მოცულობით, ვინაიდან სატელეფონო ზარის განმახორციელებელი პირის მიერ მოთხოვნილი იყო ინფორმაცია მხოლოდ კონკრეტული მისამართის არსებობის თაობაზე, ხოლო კომპანიამ დამატებით გასცა ამ მისამართზე მცხოვრები პირების პერსონალური მონაცემები, რისი გაცემის აუცილებლობაც, თუნდაც სატელეფონო-საინფორმაციო-საცნობარო მომსახურების გაწევის ფარგლებში, არ იყო სახეზე. მეორეს მხრივ კი, კომპანიას არ გააჩნდა ამ პირთა მონაცემების გამჟღავნების სამართლებრივი საფუძველი.

აღსანიშნავია, რომ „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „დ“ პუნქტით დადგენილია, რომ მონაცემები ნამდვილი და ზუსტი უნდა იყოს და საჭიროების შემთხვევაში განახლდეს. კანონიერი საფუძვლის გარეშე შეგროვებული და დამუშავების მიზნის შეუსაბამო მონაცემები უნდა დაიბლოკოს, წაიშალოს ან განადგურდეს. კომპანიის მონაცემთა ბაზაში არსებული პერსონალური მონაცემების გარკვეული ნაწილის დაზუსტება ხდება სხვადასხვა გზით, თუმცა აღნიშნულ ბაზაში კვლავ რჩება მონაცემთა გარკვეული ნაწილი, რომელთა დაზუსტება და განახლება არ მომხდარა კომპანიის მიერ. სატელეფონო-საინფორმაციო-საცნობარო მომსახურების გაწევის პროცესში მნიშვნელოვანია, პირთა შესახებ დამუშავებული ინფორმაცია იყოს ზუსტი და გონივრული პერიოდულობით განახლებადი. ამასთან, კომპანიამ შემოწმების პროცესში დაადასტურა, რომ მონაცემთა სუბიექტების მხოლოდ ნაწილისგან აქვს მიღებული თანხმობა. სხვა პირთა შესახებ

მონაცემების დამუშავების საფუძველი კი არ აქვს. ამდენად, კომპანიის მხრიდან ადგილი აქვს „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „დ“ პუნქტით განსაზღვრული მოთხოვნის დარღვევას, რაც იწვევს ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობის დაკისრებას ამავე კანონის 44-ე მუხლის შესაბამისად.

შემოწმების შედეგად ასევე დადგინდა ის გარემოება, რომ მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით, მომხმარებლის მიერ მობილური ტელეფონიდან ზარის განხორციელებისას კომპანიის წარმომადგენელი აზუსტებს თანამოსაუბრის სახელს, რის შემდეგაც მისი სახელი და მობილური ტელეფონის ნომერი აისახება კომპანიის შესაბამის მონაცემთა ბაზაში. იმავე სატელეფონო ნომრიდან დაკავშირების შემთხვევაში მომხმარებელს კომპანიის ოპერატორები მიმართავენ აღნიშნული ტელეფონის ნომრიდან ადრე განხორციელებული სატელეფონო ზარის ფარგლებში დასახელებული სახელით. კომპანიის მიერ წარმოდგენილი აუდიოჩანაწერებიდან ირკვევა, რომ კომპანიის მხრიდან არ ხორციელდება მომხმარებლის ინფორმირება, მისი სახელის და ტელეფონის ნომრის კომპანიის მიერ შენახვის და დამუშავების შესახებ. კომპანიის მიერ მომხმარებლისათვის საინფორმაციო-საცნობარო მომსახურების გასაწევად მათი მობილური ტელეფონის ნომრისა და სახელის დამუშავება კი საჭირო და აუცილებელ ღონისძიებას არ წარმოადგენს. შესაბამისად, მოცემულ შემთხვევაში სახეზეა „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლით გათვალისწინებული მონაცემთა საფუძველების გარეშე დამუშავება, რა ამავე კანონის 43-ე მუხლით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველია.

4. შპს „ა“-ს მიერ მონაცემთა უსაფრთხოების დაცვის ვალდებულების შესრულება.

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-17 მუხლი ადგენს მონაცემთა უსაფრთხოებისათვის დადგენილ სავალდებულო მინიმალურ მოთხოვნებს. აღნიშნული მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, მონაცემთა დამმუშავებელი ვალდებულია მიიღოს ისეთი ორგანიზაციული და ტექნიკური ზომები, რომლებიც უზრუნველყოფს მონაცემთა დაცვას შემთხვევითი ან უკანონო განადგურებისაგან, შეცვლისაგან, გამჟღავნებისაგან, მოპოვებისაგან, ნებისმიერი სხვა ფორმით უკანონო გამოყენებისა და შემთხვევითი ან უკანონო დაკარგვისაგან.

კომპანიის ადამიანური რესურსების მართვის ბაზის შემოწმების შემდგომ დადგინდა, რომ აღნიშნულ ბაზაზე სრული წვდომის (რედაქტირების, წაშლის, განახლების, შექმნის) უფლება მინიჭებული ჰქონდა კომპანიის სხვადასხვა თანამშრომელს, მათ შორის ინფორმაციული უზრუნველყოფის დეპარტამენტის უფროსს. კომპანიის განმარტებით, ინფორმაციული უზრუნველყოფის დეპარტამენტის უფროსისათვის აღნიშნული წვდომის მინიჭება არ იყო საჭირო და ამ უფლებამოსილების მისთვის მინიჭება წარმოადგენდა ხარვეზს. აღნიშნული ხარვეზის აღმოფხვრა კომპანიამ შეძლო 2016 წლის 16 მარტს.

ამას გარდა, შემოწმების შედეგად დადგინდა, რომ კომპანია მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით ახორციელებს ოპერატორისა და მომხმარებლის სატელეფონო საუბრის აუდიოჩანაწერას. აუდიოჩანაწერები ინახება ელექტრონულად სპეციალურად დაცულ სერვერზე, ე.წ. „MP3“ ფაილების სახით, რომელთა დასახელებაც შედგება განხორციელებული ზარის თარიღისა და ჩანაწერების სპეციალური იდენტიფიკატორისგან. აუდიოჩანაწერები ინახება საერთო წვდომის მქონე სერვერზე ე.წ. „File Sharing Server“-ზე და ხელმისაწვდომია ორგანიზაციის ქსელში ჩართული ნებისმიერი კომპიუტერიდან, შესაბამისი დაცვის - პაროლის გარეშე. ასეთ შემთხვევაში მაღალია ალბათობა იმისა, რომ მოხდეს აუდიოჩანაწერების უკანონო მოპოვება, გამჟღავნება, გამოყენება, განადგურება და ა.შ. ამასთან, კომპანიას აქვს შესაძლებლობა განათავსოს აუდიოჩანაწერები დაცულ ელექტრონულ მატარებელზე და შეამციროს მათი უკანონო გამოყენების რისკი.

აქედან გამომდინარე, შპს „ა“-ს მიერ ადგილი აქვს „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-17 მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილ მონაცემთა უსაფრთხოებისთვის დადგენილი მოთხოვნების შეუსრულებლობას, რაც ამავე კანონის 46-ე მუხლით დადგენილი ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველია.

5. შპს „ა“-ს მიერ ფაილური სისტემის კატალოგის შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენა.

„პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ნ“ პუნქტის თანახმად, ფაილური სისტემა არის მონაცემთა სტრუქტურული წყება, რომელშიც ისინი დალაგებული და ხელმისაწვდომია კონკრეტული კრიტერიუმის მიხედვით. ამავე მუხლის „ო“ პუნქტის შესაბამისად ფაილური სისტემის კატალოგს წარმოადგენს ფაილური სისტემის სტრუქტურისა და შინაარსის დეტალური აღწერილობა.

მონაცემთა დამუშავებასთან დაკავშირებით ინფორმირებულობისა და მონაცემთა დამუშავების კანონიერების კონტროლის მიზნით, „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-20 მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრულია მონაცემთა დამუშავების ვალდებულება, ფაილური სისტემის შექმნამდე და მასში ახალი კატეგორიის მონაცემთა შეტანამდე შეატყობინოს ინსპექტორს ინფორმაცია: ფაილური სისტემის სახელწოდების, მონაცემთა დამუშავებისა და უფლებამოსილი პირის დასახელებების და მისამართების, მონაცემთა შენახვის ან/და დამუშავების ადგილი, მონაცემთა დამუშავების მიზნისა და სამართლებრივი საფუძვლების, მონაცემთა შენახვის ვადის შესახებ და ა.შ. აღნიშნული ინფორმაციის ინსპექტორისათვის მიწოდება ხდება ფაილური სისტემის კატალოგის ელექტრონული ფორმით წარდგენის გზით. მიუხედავად აღნიშნული ვალდებულებისა, შპს „ა“-ს არ წარმოუდგენია ფაილური სისტემის კატალოგი ინსპექტორისათვის, რითაც დაარღვია ზემოაღნიშნული კანონის მე-20 მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი მოთხოვნა. აღნიშნული კი წარმოადგენს ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველს „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ კანონის 53-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად.

გასათვალისწინებელია, რომ „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის 55-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, ინსპექტორის მიერ უფლებამოსილი პირი საქმეს განიხილავს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილი წესით. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 36-ე მუხლის თანახმად, თუ პირმა ჩაიდინა რამდენიმე ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა, რომელთა საქმეებს ერთდროულად განიხილავს ერთი და იგივე თანამდებობის პირი, სახდელი დაედება იმ სანქციის ფარგლებში, რომელიც დაწესებულია უფრო სერიოზული დარღვევებისათვის.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის და „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2, მე-4, მე-5, მე-6, მე-17, მე-20, 27-ე, 35-ე, 39-ე, 43-ე, 44-ე, 45-ე, 46-ე, 53-ე და 55-ე მუხლების საფუძველზე,

ინსპექტორმა გადაწყვიტა:

1. შპს „ა“ (ს/კ *****) ცნობილ იქნას სამართალდამრღვევად „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის 43-ე, 44-ე, 45-ე, 46-ე და 53-ე მუხლების პირველი პუნქტებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების ჩადენაში და ადმინისტრაციული სახდელის სახით შეეფარდოს ჯარიმა 1000 (ათასი) ლარის ოდენობით;
2. ჯარიმის გადახდა გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 30 დღის განმავლობაში უნდა მოხდეს შემდეგ ანგარიშზე ჩარიცხვით: სახაზინო კოდი/ანგარიშის ნომერი 302003242, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმების №0000107, №0000108, №0000109, №0000110, №0000111, №0000112, №0000113, №0000114, №0000115, №0000116, №0000118;
3. შპს „ა“-ს დაევალოს არაუგვიანეს 2016 წლის 31 სექტემბრისა უზრუნველყოს კომპანიის კუთვნილ საინფორმაციო-საცნობარო ბაზაში არსებული პერსონალური მონაცემების დამუშავების საფუძვლის მოპოვება, ამავე მონაცემების დაზუსტება, საჭიროებისამებრ განახლება, ხოლო კანონიერი საფუძვლის გარეშე შეგროვებული და დამუშავების მიზნის შეუსაბამო მონაცემების წაშლა. აღნიშნული ღონისძიებების გატარების შესახებ ეცნობოს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორს არაუგვიანეს 2016 წლის 10 ოქტომბრისა;
4. შპს „ა“-ს დაევალოს არაუგვიანეს 2016 წლის 31 მაისისა:
 - 4.1. განსაზღვროს გონივრული ვადა კომპანიაში დასაქმების მსურველი პირების/კანდიდატების მიერ მატერიალური ფორმით წარდგენილი რეზიუმეების შენახვისთვის. აღნიშნული ვადა უნდა იყოს აუცილებელი დასაქმების მსურველი პირების/კანდიდატების მონაცემთა დამუშავების მიზნის მისაღწევად, ხოლო მიზნის მიღწევის შემდეგ, რომლისთვისაც მუშავდება მონაცემები, უზრუნველყოს აღნიშნული რეზიუმეების განადგურება;

- 4.2. შეწყვიტოს კომპანიაში დასაქმებულ პირთა განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემის (ეროვნების შესახებ ინფორმაციის) დამუშავება და უზრუნველყოს დასაქმებულთა შესახებ არსებული მონაცემების (ეროვნების შესახებ შეგროვებული ინფორმაციის) წაშლა;
- 4.3. ორგანიზაციული და ტექნიკური ზომების მიღება, რომლებითაც უზრუნველყოფს მონაცემთა დაცვას შემთხვევითი ან უკანონო განადგურებისგან, შეცვლისგან, მოპოვებისგან, ნებისმიერი სხვა ფორმით უკანონო გამოყენებისგან და შემთხვევით დაკარგვისგან;
- 4.4. პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორს წარუდგინოს „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-19 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, თითოეულ ფაილურ სისტემასთან დაკავშირებით წარმოებული ფაილური სისტემის კატალოგი;
- 4.5. ზემოაღნიშნული ღონისძიებების გატარების შესახებ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორისათვის ცნობება არაუგვიანეს 2016 წლის 10 ივნისისა.
5. შპს „ა“-ს და საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულ კომისიას ეცნობოს მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ;
6. გადაწყვეტილება შესაძლებელია გასაჩივრდეს მხარეთა მიერ თბილისის საქალაქო სასამართლოში (ქ. თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კილომეტრი №6) ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან 10 (ათი) დღის ვადაში.

ნიკოლოზ ბრეგვაძე

პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის მოადგილე/პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის მოვალეობის შემსრულებელი